

застосування різних діагностичних тестів у різних групах пацієнтів для ІХС із і без симптомів. У рекомендаціях підкреслюється вирішальна роль здорового способу життя й інших профілактичних заходів у зниженні ризику подальших серцево-судинних подій і смертності [5].

Дискусійним є питання використання студентами при вивченні тем внутрішньої медицини сучасних вітчизняних і зарубіжних клінічних рекомендацій, проте, як бачимо, відповідно до основних завдань медичних ЗВО це питання стає гостро актуальним.

Так, вивчення нозологічних форм, основних патогенетичних механізмів їхнього розвитку і прогресування, основних методів діагностики і принципів лікування має бути не лише академічного спрямування із засвоєнням теоретичної бази й оволодінням практичними навичками, а й мати прикладне спрямування на майбутню фахову діяльність. Важливим стає розвиток у студента таких загальних компетенцій як уміння самостійного пошуку сучасної медичної інформації, ознайомлення із сучасними медичними дослідженнями і мультидисциплінарна інтеграція. Оптимізація самостійної роботи студентів, окрім запобігання невиправданим перенавантаженням у процесі їх підготовки, може сприяти формуванню загальних і предметних компетентностей майбутніх фахівців [1].

Прикладна мотивація студентів до освоєння предмета внутрішньої медицини сприятиме покращенню якості й ефективності навчального процесу.

Ураховуючи вищезазначене, виділимо концептуальні підходи в структурі сучасної медичної освіти:

1. Упровадження в освітній процес сучасних рекомендацій, що ґрунтуються на принципах доказової медицини, з використанням вітчизняних і зарубіжних рекомендацій щодо діагностики і лікування терапевтичної патології, сприяючи реалізації основних положень Болонської декларації й приведення рівня навчання до єдиних європейських стандартів;

2. Компетентісний підхід із формуванням спроможності студентів до використання знань у майбутній реальній медичній діяльності;

3. Мультидисциплінарний підхід, зумовлений розвитком і широким упровадженням сучасних хірургічних і малоінвазивних способів діагностики і лікування терапевтичних хворих.

Список використаної літератури

1. Тесленко М.М. Самостійна робота студентів як спосіб формування загальних і предметних компетентностей майбутніх фахівців / М.М. Тесленко, Ю.В. Тесленко, Л.О. М'якінькова // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2017. – С. 161-163.
2. Торонченко О. М. Міжнародні стандарти управління якістю сучасної вищої медичної освіти в Україні / О. М. Торонченко, Л. О. М'якінькова // Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. – Полтава, 2019. – С. 222-224.
3. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД) «Гострий коронарний синдром без елевачії сегмента ST» – Режим доступу : http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2016_164_GKSbezST/2016_164_YKPMDD_GKSbezST.pdf
4. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та медичної реабілітації (УКПМД) «Гострий коронарний синдром з елевачією сегмента ST» – Режим доступу : http://mtd.dec.gov.ua/images/dodatki/2014_455_GKS/2014_455%20YKPMDD_GKS.pdf
5. Хронічний коронарний синдром. Європейські рекомендації 2019 р. / WebCardio.org. Електронний науково-практичний журнал про кардіологію. – Режим доступу : <http://www.webcardio.org/khronichnyi-koronarnyi-syndrom-ievropejsiki-rekomendatsiji-2019-r.aspx>
6. 2019 Guidelines on Chronic Coronary Syndromes ESC Clinical Practice Guidelines – Режим доступу : <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practice-Guidelines/Chronic-Coronary-Syndromes>
7. European Society of Cardiology – Режим доступу : <http://www.escardio.org>

ПРОВІДНА РОЛЬ МУЗЕЮ КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНІЙ РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ

Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Дейнега Т.Ф., Сербін С.І., Волкова О.А.

Українська медична стоматологічна академія

В основі діяльності кафедри анатомії людини лежить міцний зв'язок педагогічного процесу і виховної роботи. У системі медичної освіти, теоретичної й практичної підготовки з анатомії людини чільне місце займає музей кафедри. Нині колекція музею має особливу цінність, оскільки виготовлення нових препаратів стає досить складним завданням.

Ключові слова: музей, анатомія людини, навчання.

The activity of the human anatomy department is based on a strong link between the pedagogical process and educational work. The Museum of the Department have a leading position in the medical education system, theoretical and practical training in human anatomy. Currently, the collection of our museum is of particular value, because the manufacture of new drugs becoming a quite challenge.

Keywords: museum, human anatomy, education.

Останніми роками набуває надзвичайного значення морально-духовне виховання студентів, що зумовлено процесами глобалізації, масовим поширенням алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії [1]. Дуже важливим елементом виховної роботи в ЗВО стає формування принципів здорового способу життя, що визначає концептуальні напрями роботи колективу нашої академії, яка має міцні традиції й багатий досвід виховної роботи серед молоді.

Специфікою навчальної дисципліни «Анатомія людини» є те, що повноцінне навчання можливе лише за використання макрпрепаратів.

В основі діяльності кафедри анатомії людини лежить міцний зв'язок педагогічного процесу і виховної роботи [2]. У системі медичної освіти, теоретичної й практичної підготовки з анатомії людини чільне місце займає музей кафедри. Нині колекція нашого музею має особливу цінність, оскільки виготовлення нових препаратів стає досить складним завданням.

Музей кафедри анатомії людини має унікальну історію, яка розпочалася в 1967 році (Харківський медичний стоматологічний інститут переведений у м. Полтаву) на базі кафедри анатомії людини Полтавського медичного стоматологічного інституту. Під керівництвом професора Косіцина І.І. до роботи з поповнення фонду музею макрорепаратів були залучені всі викладачі кафедри. Але найбільш активний період розвитку "музейної справи" припадає на 70-80 роки минулого сторіччя. Саме тоді музей став не лише базою для занять студентів із анатомії людини, а і сховищем унікального матеріалу, зібраного за результатами науково-дослідної роботи співробітників кафедри анатомії людини: Максимюка Ю.О., Ковбаси О.М., Ковтуновського П.М., Костиленка Ю.П., Ковальова Є.В., Яланського А.В., Недбая Б.О., Дев'яткіна Є.О., Качалки О.В., Устьянського О.О., Шерстюка О.О.

Музей кафедри набув теперішнього вигляду в 1975 році, коли кафедрі з підвального приміщення адміністративного корпусу перевели на 4-й поверх морфологічного корпусу. Спочатку музей займав два приміщення в різних кінцях кафедри. Музей №1 призначався для "сухих препаратів" (кістки); музей №2 – для "вологих препаратів". У 2000 році обидві частини було об'єднано в одному приміщенні з двох кімнат. Принцип розділення музею на "сухий" і "вологий" було збережено.

З кожним роком значно покращувалися дизайн, підбір і виготовлення нових, оригінальних експонатів. Усю експозицію музею можна розділити на кілька основних груп: підбір оригінальних кісткових і 3D-препаратів; препарати суглобів і м'язів; вологі анатомічні препарати всіх органів людини; муміфіковані тотальні препарати; підбір ін'єкційно-корозійних препаратів; тривимірні моделі багатьох органів; двовимірні колажі фотоматеріалів дисертаційних робіт; колекція препаратів розвитку людини в онтогенезі й вади розвитку; портрети видатних вчених-анатомів; крилаті вислови про медицину латиною. У кімнаті "сухих препаратів" експонується виставка скелетів плодів людини на різних етапах розвитку. Зібрана велика колекція черепів і нижніх щелеп (проф. Шерстюк О.О.). У колекції м'язових препаратів привертають увагу препарати голови, шиї, кінцівок. Усі анатомічні препарати розміщені на стелажах сучасного дизайну, мають електричне підсвічування. У цій кімнаті зібрані також автореферати дисертаційних робіт за багато років; досягнення кафедри у вигляді грамот, дипломів, патентів, нововведень тощо. У кімнаті "вологих анатомічних препаратів" розміщені шафи з тотальними муміфікованими препаратами – це базове надбання кафедри, вони містяться в сучасних шафах і мають електричне підсвічування. На окремих стелажах з електричним підсвічуванням зібрані корозійні препарати, виготовлені студентами і викладачами кафедри: Костиленком Ю.П., Шерстюком О.О., Степанчук А.П., Свінцицькою Н.Л., Блищавенко Ю.В., Устенком Р.Л., Алі Махмуд Азмі Хусейном. Особливо зацікавлює оригінальна колекція корозійних препаратів печінки тварин, яку виготовив доц. Недбай Б.О. Колекція налічує близько сорока експонованих препаратів, і приблизно така ж кількість міститься в запаснику музею кафедри. Поруч для порівняння експонуються вологі й корозійні препарати печінки людини. На стелажах, де експонуються органи ЦНС, особливо слід виділити оригінальні препарати головного й спинного мозку, татуйовані твори на зрізах головного мозку (проф. Шерстюк О.О., ст.викл. Солдатова І.М.). За останній час виготовлений підбір препаратів з онтогенезу людини: препарати плодів людини терміном від 5 тижнів до народження (доц. Тихонова О.О.). Велику зацікавленість викликають препарати серця людини, препарати селезінки (доц. Тарасенко Я.А.).

Стіни музею "прикрашені" колажами світлин матеріалів дисертацій проф. Шерстюка О.О., доц. Степанчук А.П., доц. Свінцицької Н.Л., доц. Гриня В.Г., доц. Пілюгіна А.В., ст.викл. Устенка Р.Л., викл. Блищавенко Ю.В. Окремий стелаж займають тривимірні моделі органів, які виготовив професор Костиленко Ю.П. На почесному місці розміщено портрет і стислу біографію першого завідувача кафедри полтавського періоду проф. Косіцина І.І.

Останніми роками викладачі кафедри розробляють оригінальні методики збереження макрорепаратів, удосконалюють герметизацію скляних контейнерів, музей постійно поповнюється новими експонатами. Студенти під керівництвом викладачів реставрують муміфіковані препарати.

Анатомічний музей – це не тільки зібрання анатомічних препаратів, а й місце проведення практичних занять. Останнім часом, коли немає можливості працювати з трупним матеріалом, виготовляти вологі препарати, музей, як ніколи, відіграє важливу роль у навчальному процесі. Це єдине місце, де студент-медик має можливість побачити орган у природному вигляді. Про наш музей знають не лише в стінах академії, а й за її межами. Школярі міста, області й студенти інших вищих і середніх навчальних закладів часто приходять на оглядові й тематичні екскурсії, за рік проводимо до 30-40 екскурсій. Особливу зацікавленість музей викликає в абітурієнтів під час проведення Дня відкритих дверей. Треба також звернути увагу на те, що демонстрація наслідків впливу шкідливих звичок на організм людини і потомства спонукає молодь замислитися над своїм способом життя [3]. Музей також орієнтовано на проведення занять студентів-біологів інших ЗВО. Про наш музей знають і за кордоном, за останні роки нас відвідали громадяни Угорщини, Австралії, Ізраїлю, Італії, Німеччини, Англії, Канади, Ірану, Йорданії, про що свідчать схвальні відгуки в журналі відвідувань.

Отже, музей кафедри анатомії людини став невід'ємною складовою навчального процесу студентів медичного і стоматологічного факультетів, а музейні експонати – важливим наочним доказом необхідності дбайливого ставлення до здоров'я.

Список використаної літератури

1. Організація самостійної роботи студентів медичних ВНЗ із використанням інноваційних технологій: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів» / [Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова, В.П. Білаш та ін.]. – Полтава, 23 березня 2017 р. – С.160-161.
2. Роль музею кафедри патологічної анатомії з секційним курсом в навчально-виховній роботі зі студентами / Ройко Н.В., Филенко Б.М., Новосельцева Т.В. [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2019. – Вип. 2, т. 2 (151). – С.187-189.
3. Тарасенко Я.А. Сучасні аспекти професійної підготовки лікарів / Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова // Матеріали навчально-наукової конференції «Вдосконалення якості підготовки лікарів в сучасних умовах», 24 березня 2016 р. – Полтава, 2016. – С. 221-222.